

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Zvláštní škola Zruč n. Sázavou, Okružní 643

Okružní 643, 285 22 Zruč n. Sázavou

Identifikátor školy: 600 021 823

Zřizovatel/Školský úřad: Školský úřad Kutná Hora, Komenského 6, 284 01 Kutná Hora

Termín konání orientační inspekce: 19. září a 23. - 24. října 2000

Čj.	031 352/00-4041
Signatura	oc2nu229

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zvláštní škola ve Zručí n. Sázavou je úplná škola, v letošním roce organizovaná jako trojtřídní s 28 zapsanými žáky. Ve škole se vyučuje podle *Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22*, tři žáci podle *Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97/-22*. Součástí školy je jedno oddělení školní družiny.

Ředitelka školy je ve funkci od roku 1991. S účinností od 1. července 2000 je škola zařazena do sítě škol, předškolních a školských zařízení jako škola s právní subjektivitou.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Všechny hodiny byly učitelkami pečlivě připravené (stavba hodiny, příprava pomůcek a tabule, volba metod). Časová dotace hospitovaného předmětu v učebním plánu odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu. Učitelky se řídí podle písemně zpracovaných časově tematických plánů. Daná skladba žáků první třídy - celkem pět zařazených žáků do pěti ročníků je z hlediska přípravy, rozvržení a plánování plnění učebních osnov velmi náročné, proto jsou pro jednotlivé děti vypracovávány individuální (tematické) výchovně vzdělávací plány. Ve výuce bylo značně zřetelné zohlednění rozdílu ve stupni mentálního rozvoje jednotlivců, v míře osvojení správných návyků a porozumění vydávaným pokynům. Návaznost učiva na předcházející látku byla dodržena. Prvky projektového vyučování s tématem „ekologie“ prolínaly do náplní všech sledovaných hodin. Plánování a příprava na výuku je vcelku příkladná.

Personální podmínky jsou z hlediska požadovaného vzdělání vynikající. Výuka je zajišťována učitelkami, které jsou plně odborně i pedagogicky způsobilé vyučovat ve zvláštní škole. Prostorové podmínky jsou uspořádáním, členěním a respektováním psychohygienických zásad (velikost učebny, tepelné podmínky) velmi dobré, právě tak v materiálním vybavení (učební texty, pomůcky, didaktická technika) převažují pozitiva.

V organizaci hodin zcela převládala práce ve skupinách, běžná byla individualizace výuky. Stálé udržení pozornosti žáků bylo zajištěno pestrým střídáním činností. Ve všech hospitovaných hodinách převládalo aktivní zapojení žáků do výuky. S přihlédnutím k individuálním možnostem a schopnostem jednotlivých dětí jsou teoretické i praktické dovednosti na odpovídající úrovni. Požadavky na děti byly přiměřeně náročné s potřebnou zpětnou vazbou a důsledností v plnění. Efektivita využití vyučovacích jednotek byla příkladná, zátěž byla rovnoměrně rozložena. Skutečnost, že mají učitelky smysl pro humor, byla přínosem pro vytvoření příjemné atmosféry při výuce, děti projevovaly k vyučujícím naprostou důvěrou.

Učitelky využívaly vstupní i průběžné motivace, navazovaly na životní zkušenosti dětí. Slovní hodnocení bylo povzbuzující. V závěru hodin bylo zařazeno celkové zhodnocení výkonu dětí.

Interakce a komunikace je vybudována na velmi pěkných vztazích mezi učitelkami a žáky, na důvěře a ochotě spolupracovat. Při hospitační činnosti žáci respektovali dohodnutá pravidla, určité problémy, které měly souvislost s výraznějším handicapem některých dětí, byly učitelkami dobře zvládnuty.

Plánování a příprava výuky, personální a psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky jsou jako příkladné. Materiální podmínky jsou velmi dobré. Motivace a hodnocení, právě tak interakce a komunikace jsou vynikající. Celkově je úroveň výuky českého jazyka příkladná.

Matematika

Týdenní časová dotace hodin matematiky odpovídá ve všech ročnících zvolenému vzdělávacímu programu. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna organizačním spojením žáků devíti ročníků do třech tříd. Všichni pedagogové vypracovávají časově tematické plány pro jednotlivé ročníky. Z písemných dokladů i z kontrolních hospitací je zřejmé, že jsou osnovy plněny.

Matematika je vyučována třemi učitelkami, které mají pro výuku na daném typu školy požadované vzdělání. Prostředí učeben je na vynikající estetické úrovni, třídy jsou podnětné, účelně vybavené, světlé. Materiální podmínky pro výuku matematiky jsou velmi dobré. Všichni žáci pracovali se schválenými učebnicemi, měli k dispozici pracovní sešity, v dostatečném množství didaktické pomůcky. Ve všech hodinách byl zaznamenán vstřícný a laskavý přístup k žákům.

Všechny hodiny byly příkladně připravené, výukové cíle byly stanoveny, odpovídaly věku žáků, byl brán zřetel na jejich individuální zvláštnosti. Účelné řízení výuky bylo ve dvou hodinách zaznamenáno jako velmi dobré, v jedné bylo vynikající. Ve všech hodinách byl efektivně využíván vyučovací čas, žákům učitelky poskytovaly dostatečný prostor pro samostatnou práci. Bylo vytvořeno klidné pracovní prostředí. Procvičování učiva bylo realizováno převážně formou samostatné práce, bylo uplatněno skupinové a individuální vyučování.

Vstupní i průběžné motivační metody, aktualizace učiva, zpětná vazba byly ve dvou hodinách hodnoceny jako vynikající, v jedné hodině byly velmi dobré. Učitelky respektovaly zásadu přiměřenosti, pomáhaly žákům při řešení úloh, výrazně oceňovaly jejich snahu, převažovalo celkově pozitivní hodnocení.

Při vyučování byli žáci klidní, ukáznění, vstřícní, spolupracovali s učiteli, projevovali pozitivní vztah k výuce. Komunikace žáků je založena na důvěře, učitelé byli respektováni všemi žáky. Komunikativní dovednosti žáků jsou vzhledem k jejich handicapu na odpovídající úrovni.

Plánování a příprava výuky matematiky je celkově vynikající. Zcela mimořádné jsou i personální podmínky z hlediska potřebné pedagogické a odborné způsobilosti. Materiální a psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody jsou vcelku velmi dobré, motivace a hodnocení, interakce a komunikace mají celkově vynikající úroveň. Výuka matematiky je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Bylo sledováno celkem šest hodin u třech učitelek. Z celkového počtu byly čtyři hodiny zcela příkladné, dvě měly velmi dobrou úroveň.

Celkově je úroveň kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka má jasnou představu o dalším působení školy. Při zpracování plánu práce na školní rok 2000/2001 vychází z analýzy zkušeností předchozích let a dokonalé znalosti současného stavu. Systém plánování je pojat jako celek. V plánování převládají krátkodobé a střednědobé cíle, které jsou zaměřeny především na oblast výchovně-vzdělávací (podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků, maximálně využívat získané poznatky ve výuce, úprava hodinových dotací jednotlivých předmětů, využívání volného času dětí, nadále poskytovat

vzdělávání dětem i s těžším postižením. Z plánu práce a z výroční zprávy vyplývá, že funguje zpětná vazba. Koncepční záměr postihuje jednak cíle školy pokud jde o vzdělávací program, uplatnění vycházejících žáků, dále materiálně technické zabezpečení a zkvalitnění podmínek provozu školy. V materiální oblasti spolupracuje ředitelka školy s Městským úřadem ve Zruči, který je majitelem budovy a donedávna byl i zřizovatelem školy a Školským úřadem v Kutné Hoře, současným zřizovatelem. Škola se potýká s nedostatkem finančních prostředků na vybavení novým nábytkem (starý již dosluhuje), nákup moderních pomůcek, ještě v současné době nemá kopírovací zařízení, čímž je značně ztěžována příprava učitelů na vyučování - potřebné materiály si kopírují na místním Městském úřadě. Plán obsahuje kulturní, sportovní, zájmovou oblast, spolupráci s rodiči. Všem pracovníkům školy byla umožněna účast na vytýčení strategických cílů školy, důkazem toho je realizace projektového vyučování.

Plánování je pojato systémově, ředitelka vede řadu dalších dílčích plánovacích materiálů, které postihují všechny oblasti provozu celého zařízení.

Plán hospitační a kontrolní činnosti ředitelky školy přehledným zpracováním umožňuje okamžitou orientaci v stanovených úkolech pro každý měsíc školního roku. Hospitační činnost má určeny konkrétní stanovené cíle a oblasti.

Samotná výuka se řídí zpracovanými časově tematickými plány pro jednotlivé předměty a ročníky, pro některé žáky jsou vypracovávány individuální výchovně vzdělávací plány. Doplněním vzdělávacího programu je nabídka nepovinného předmětu zdravotní tělesná výchova.

Plánování je systematické, koncepční záměry školy jsou jasné, jsou přijaty pedagogickým sborem, byly stanoveny na základě analýzy podmínek. Plány jsou vedením školy pravidelně vyhodnocovány. Celkově je plánování hodnoceno jako vynikající.

Organizování

Vzhledem k velikosti školy je organizační struktura velice jednoduchá, potřebám školy vyhovuje. Všichni zaměstnanci jsou přímo podřízeni ředitelce. Ta stanovila pro chod jasná pravidla. Práva a povinnosti zaměstnanců jsou obsaženy ve vnitřním řádu pro pedagogické pracovníky. Všichni pracovníci jsou prakticky denně v osobním kontaktu s ředitelkou, což umožňuje účinné a operativní řízení školy. Dokumentace školy, týkající se organizace vzdělávací činnosti je úplná. Poradním orgánem je pedagogická rada a metodické sdružení. Rada projednává výsledky vzdělávací práce, konkrétně hodnotí výsledky učení a chování žáků. Jednání pedagogické rady se uskutečňují podle plánu pětkrát ročně, zápisy z nich jsou přehledné, obsahují relevantní informace.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Řád školy pro žáky vymezuje organizaci každodenního provozu školy, povinnosti žáků, jejich práva. Řád je vypracován v souladu se zněním vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

Počty žáků ve třídách jsou v souladu s ustanovením § 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb., o speciálních školách a speciálních mateřských školách. Rozvrh hodin je sestaven v souladu s ustanovením § 9 odst. 1 a 2 výše uvedené vyhlášky.

Předávání informací mezi vedením školy, učiteli a žáky je na pracovišti bezproblémové, převažují osobní jednání. Pracovní porady všech zaměstnanců se konají dle potřeby, zápisy z nich jsou stručné a věcné. Informovanost rodičů o průběhu a výsledcích vzdělávání zabezpečují především jednotliví vyučující (prostřednictvím žákovských knížek a notýsků) a třídní učitelé (informativní schůzky vždy za čtvrtletí školního roku).

Celkově je funkčnost organizačního uspořádání školy a kvalita informačních systémů hodnocena velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Ve vedení pracovníků převládá demokratický styl, osobní vstřícné jednání s jasnými a srozumitelnými organizačními zásadami. Výzdoba školy, na které se podílejí především práce žáků má velmi dobrou úroveň, pozitivně ovlivňuje estetické vnímání žáků.

V přístupu pracovníků školy k informacím spoléhá vedení školy převážně na velikost a charakter školy. Stálý aktivní kontakt s ostatními pracovníky zaručuje návaznost operativního řízení na plány vypracované ředitelkou školy, výchovným poradcem a jednotlivými pedagogickými pracovníky. Velice dobrá úroveň komunikace vytváří tvořivé pracovní podmínky a motivuje vyučující ke zvyšování pedagogické i odborné kvalifikace.

Další vzdělávací akce vycházejí ze zájmu pracovníků a potřeb školy a získané poznatky jsou vzájemně konzultovány v rámci metodického sdružení se zaměřením na uplatnění v praxi. Zájem o účast na vzdělávacích akcích je tak vysoká, že přidělené finanční prostředky nejsou dostačující. V současné době si vychovatelka hradí zčásti sama náklady spojené se studiem speciálně pedagogického minima.

Pro hodnocení pracovníků využívá ředitelka vlastní kritéria. Kritéria hodnocení pracovníků jsou velice dobře rozpracována a jsou podkladem pro stanovení osobních příplatků. Zápisy z pravidelných porad vedení ukazují na systém pravidelného hodnocení školy jako celku až po jednotlivé pracovníky.

Kvalita i funkčnost organizačního uspořádání školy a informačních systémů a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou vynikající.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní mechanismus vedení školy vychází z plánu kontrolní činnosti pro školní rok. Ze zápisů vyplývá stálá kontrolní činnost jak výchovně-vzdělávacího procesu tak i provozu školy, včetně jejího hospodaření. Celkově převažují klasické kontrolní a analytické mechanismy. Kontrola výchovně vzdělávacího procesu je prováděna především hospitační činností dokladovanou zápisy z těchto návštěv. Pro motivaci a následné hodnocení kvality práce pedagogů má ředitelka vypracovaná četná hodnotící kritéria, na jejichž podkladu evaluaci provádí. Z vynikající úrovně kvality vzdělávání ve sledovaných předmětech a z úrovně vedení povinné dokumentace je zřejmá funkčnost kontrolních mechanismů. Velice dobře je prováděna syntéza výsledků školy a zpracována do výroční zprávy.

Systém a kvalita kontrolních mechanismů je příkladná.

Hodnocení kvality řízení

Na základě hodnocených jevů je celkově kvalita řízení vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 78/2000 ze dne 12. června 2000;
- třídní knihy ze školního roku 2000/2001, třídní výkazy, katalogové listy, zápisy z pedagogických rad, školní řád, rozvrh hodin;
- pracovní materiály ředitelky školy;

- personální dokumentace;
- časové tematické plány učiva;
- výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000;
- žakovské knížky a notýsky;
- hospitační záznamy;
- podkladová inspekční dokumentace, dotazník pro ředitelku školy;

ZÁVĚR

Podmínky vzdělávání

Výuka sledovaných předmětů je vyučována učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Vyučující si rozšiřují odborné znalosti dalším studiem, poznatky uplatňují v praxi. Příznivý je celkový věkový průměr a stabilita pedagogického sboru. Personální podmínky jsou vynikající.

Prostorové podmínky (velikosti učeben) jsou vzhledem ke stávajícím počtům žáků vyhovující, rezervy jsou ve vybavení novým nábytkem. Velmi dobrá je estetická úroveň celého zařízení.

Materiální zabezpečení učebnicemi, pracovními sešity, didaktickou technikou je velmi dobré, obnovu kabinetních sbírek ztěžuje nedostatek finančních prostředků.

Celkově jsou podmínky pro práci školy velmi dobré.

Průběh vzdělávání

Průběh vzdělávání je hodnocen ve škále od mimořádných hodin po velmi dobré.

Celkově má kvalita vzdělávání vynikající úroveň.

Řízení školy

V řízení školy se kladně projevily osobnostní předpoklady ředitelky, její smysl pro systémovou práci. Úroveň plánování je hodnocena jako vynikající, funkčnost organizačního uspořádání a kvalita informačních systémů vykazuje pozitiva nad negativy - má velmi dobrou úroveň. Vedení a motivování pracovníků a kontrolní mechanismy jsou vynikající. Celkově je úroveň řízení vynikající.

Celkově je práce školy hodnocena jako vynikající.

Ve využívání finančních prostředků přidělených škole státem nebylo ve sledovaných oblastech zjištěno neefektivní čerpání.

Práce školy má v následném období po orientační inspekci konané ve školním roce 1997/98 zjevně vzestupnou tendenci. V oblasti výchovně vzdělávací jsou uplatňovány aktuální poznatky z oboru, řízení je více pojato jako ucelený systém.

Ze strany zřizovatele k výraznému pozitivnímu posunu vzhledem k závěrům poslední inspekční zprávy v oblasti materiálního vybavení nedošlo.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jiřina Veselá

.....
..

V Kolíně dne 16. listopadu 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. listopad 2000

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Jana Marečková

.....
.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacního protokolu ČŠI
Školský úřad/zřizovatel ŠÚ K. Hora	2000-12-11	420/2000-4041
Rada školy Nezřízena	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacního protokolu ČŠI	Text
-	-	Nebyly podány